

เคยมี “พฤติกรรมทุจริต” ... หมดสิทธิ ! เป็นสมาชิกสภา อบต.

คดีปกครองในฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจของนายอำเภอในการวินิจฉัยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเนื่องจากเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นในวาระก่อนนี้

ข้อเท็จจริงคือ ขณะผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดว่าร่วมกันปลอมลายมือชื่อผู้รับเหมาก่อสร้างถนนคอนกรีตในหมู่บ้านตามประกาศสอบราคาของ อบต. ในสมัยที่เคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร อบต. อันเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติกรไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ผู้ถูกฟ้องคดี (นายอำเภอ) ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตและลักษณะต้องห้าม ทำให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภา อบต. สิ้นสุดลงตามมาตรา 47 ทวิ (2) ประกอบมาตรา 47 ตรี วรรคหนึ่ง (7) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภา อบต.

ผู้ฟ้องคดีได้แย้งว่าเป็นการใช้อำนาจที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย เนื่องจากตนได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว นายอำเภอไม่มีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพตามมาตรา 47 ตรี วรรคสอง

คำวินิจฉัยดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่ง

คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภา อบต. ของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลง เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ลักษณะต้องห้ามที่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตตามมาตรา 47 ทวิ (2) และมาตรา 47 ตรี (7) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ไม่ได้หมายความว่า พฤติกรรมในทางทุจริตที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงพฤติกรรมในทางทุจริตที่เกิดขึ้นก่อนและในขณะที่สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งก่อนและในขณะดำรงตำแหน่งด้วย และการวินิจฉัยสั่งการให้พ้นสมาชิกภาพจากการเป็นสมาชิกสภา อบต. ด้วยเหตุเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตเป็นกรณีที่ถูกฟ้องคดีมีอำนาจที่จะริเริ่มออกคำสั่งได้เอง ไม่ใช่การออกคำสั่งหรือวินิจฉัยตามการชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายคนละบทกับการใช้อำนาจวินิจฉัยและมีคำสั่งตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การวินิจฉัยและมีคำสั่งโดยอาศัยข้อเท็จจริงจากการกระทำในคราวเดียวกัน จึงไม่ส่งผลให้การวินิจฉัยและมีคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร อบต. ได้มีพฤติกรรมในทางทุจริตตามรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ถือเป็นกรณีที่มีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภา อบต. ผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงตามมาตรา 47 ตรี วรรคหนึ่ง (7) ประกอบมาตรา 47 ทวิ (2) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 หรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจที่จะสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภา อบต. ผู้ฟ้องคดีได้ตามมาตรา 47 ตรี วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ดังนั้น คำสั่งให้สมาชิกภาพของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลง จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 101/2557)

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้อธิบายถึงการเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตของสมาชิกสภา อบต. อันจะนำไปสู่การมีคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งได้ว่า พฤติกรรมในทางทุจริตอาจเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นก่อนหรือในขณะที่สมัครรับเลือกตั้งหรือในขณะดำรงตำแหน่งก็ได้ และการออกคำสั่งให้สมาชิกสภา อบต. ผู้มีพฤติกรรม

ในทางทุจริตพ้นจากตำแหน่ง ถือเป็นอำนาจเฉพาะตัวที่ผู้มีอำนาจจะสามารถริเริ่มได้เอง และแม้ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แต่ในเรื่องการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภา อบต. เพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอันเนื่องมาจากการเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตตลอดจนการใช้อำนาจกำกับดูแลราชการของ อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการก็ยังคงหลักการเดิมอยู่ ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากคำพิพากษาดังกล่าวครับ !

นายปกครอง
